

sko vodstvo g. pl. Cronu za »Rdeči križ«, nekaj pa se jih je razdelilo vojakom-domaćinam. Glinjivo je bilo videti mala dekletca, ki so hitele v počitniškem času vsak dan v šolo in tu tekmovali med seboj. V srcih pa se jim je zbuja ljubezna do domovine in do bližnjega.

—r— **Sin tovariša L. Jelenca**, Lev Jelenec, ki se je udeležil z veliko hrabrostjo s 27. pehotnim polkom bojev na severnem bojišču, se je ob naporih in vremenskih vihrach hudo prehladil. Upamo, da se v domači oskrbi simpatičnemu mladenci zdravje kmalu povrne.

—r— **Sin tovariša Jakoba Furlana**, nadporočnik Adolf Furlan, je nevarno obolel. Sedaj se zdravi doma, kjer se mu ob skrbnem negovanju vrača zdravje.

—r— **Deželni šolski nadzornik**, vladni svetnik dr. Janko Bezjak, je že prevzel svoje posle na c. kr. deželnem šolskem svetu.

—r— **Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta** je podelilo razpisano 5. mesto »Cesarja Franca Jožefa I. jubilejske ustanove za učiteljske sirote na Kranjskem« letnih 80 K Kazimirju Pretnarju, dijaku VI. gimnazijskega razreda v Ljubljani.

—r— **Zasebna ljudska šola društva »Mladike« v Ljubljani** se sprejme z novim letom v upravo mestne občine. Ravnatelj te šole postane z ministrsko dispenco v smislu § 70., odstavek 1., državnega ljudskošolskega zakona licejski ravnatelj Iv. Macher. Sedanje učiteljice na »Mladiki«: Marija Grošljeva, Cirila Pleškova, Marija Arselinova, Marija Gomilškova in Milica Prosenčeva, postanejo mestne učiteljice s temeljno plačo po 1200 K na leto, s pravico do šestih petletnic po 200 K ter stanarino 320 K, ki je v polovičnem znesku všteta v pokojnino. Učiteljicam z izpitom za meščanske šole se zviša temeljna plača na 1400 K. Službena doba znaša 35 let.

—r— **Prof. B. Baebler iz Idrije**, ki je bil kot rez. poročnik začetkom oktobra težko ranjen na južnem bojišču in leži že mesec dni v »Leonišču« v Ljubljani, je pretekli dni prestal težko operacijo. Noga mu ostane ohranjena in zdravje se mu vidno vrača. — To je pač zasluga odličnega zdravnika dr. E. Šlajmerja, ki je izkazal trpečim ljudem pač že nešteto dobroto.

—r— **Iz Krškega poročajo**: Na Žadovinku pri Krškem je nastanjenih okrog 300 beguncev iz Galicije. Med temi je okrog 70 šoloobveznih otrok, za katere se je po prizadevanju c. kr. okr. šol. nadzornika Lj. Stiasnega začasno ustanovil poseben razred na šoli v Leskovcu, da otroci niso brez potrebnega nadzorstva in pouka. Poučuje nadučitelj Karel Mykietiček iz Delatyna. Na iniciativo g. nadzornika in zaradi sklepa krškega učiteljskega društva je poslalo tukajšnje šolsko vodstvo na nekatera šolska vodstva okolišnice prošnjo, da bi učiteljsvo s človekoljubno požrtvovalnostjo za nujne pomoči potrebne begunce v domačem šol. okolišu nabiralo prostovoljnih darov v tvarini in denarju, zlasti perila in obleke. Tej prošnji so se odzvala naslednja šol. vodstva: Radeče pri Zid. mostu 2 zaboja obleke in perila; Toplice pri Zagorju 1 velik zaboj, Mokronog 1 vrečo in 1 zavoj; Trzince 1 zavoj in 11 K 90 v; Kostanjevica 1 vrečo in 10 K; St. Jernej 10 K 22 v (nabranih v gostilnici Recelj), Litija 1 zavoj; Rajhenburg 1 zaboj in 1 zavitek. Šolskim vodstvom in učiteljsvu najtoplejša zahvala za trud, vsem darovalcem pa v plačilo hvaležnosti bratov Poljakov!

Štajerske vesti.

—š— **Ranjen** je bil enoletni prostovoljec tovariš Anton Stefanciosa, učitelj pri Sv. Duhu na Stari gori, v levo podlehniko in se nahaja v bolnišnici v Mariboru.

—š— **S severnega bojišča**, Mariborska »Straža« poroča: »Učitelj Vid Jurko iz Dola pri Hrastniku, ki služi kot korporal pri 26. domobranskem pešpolku v Galiciji, piše svojemu prijatelju g. Rotterju: Kako nam gre, si lahko misliš. V neprestanem ognju smo že od 16. oktobra. Dne 11. oktobra sem dobil »ognjeni krst«. Glavno je, da sem še živ, ker veliko mojih tovarišev je že pobrala bela žena. Bog se nas usmili, če ne bo kmalu kake rešitve. Učitelja Žagar mlajši je ranjen, stariji se pa bori s smrtjo (obolel je na koleri). Vreme imamo žalostno, kot so žalostne naše misli in otožni obrazi. Bog že daj konec naši pokori ter že skorajšnje shidenje na zelenem Štajerskem. Perilo bi rabil. Pisal sem že velikokrat domov, pa brez uspeha. Nemara, da se naša pošta izgubi na daljni poti. Kaj je novega v Mariboru? Z Dolinškom sem bil skupaj. Te prav lepo pozdravlja. Sedaj je postal računski podčastnik. Ležimo v zemlji

kakor krti. Zato smo več ali manj bolni. Srčen pozdrav!»

—š— **Dr. Fran Rosina**, odvetnik v Mariboru, ki ga je bil začetkom vojne nekdo denunciral, zaradi česar se je nahajal v preiskavi in ki se je moral zadnje čase zdraviti v graškem sanatoriju Hausa, je ozdravel in se že povrnil v Maribor. Številni znanci in prijatelji tega vrlega moža in prijatelja slovenskega učiteljskega pozdravijo gotovo to vest z največjim zadoščenjem.

—š— **Poljska šola v Gradcu**. Za otroke galiških beguncev so v Gradcu ustanovili posebno šolo s poljskim učnim jezikom. Oglasilo se je nad 200 učencev in učenk.

—š— **Prošnja**. Kot poverjenik Slov. Šol. Matice za okraj celjske okolice se obračam do cenjenih tovarišev in tovarišic, do šolskih vodstev in krajskih šolskih svetov z vljudno prošnjo, da mi — uvažuje oklic predsedstva Slov. Š. Matice in tozadevni spodbujajoči članek tovariša Flereta v tem listu — blagovolijo nakazati ali izročiti članarino za tekoče leto. Do zdaj sem, žal, prejel članarino šele samo od dveh članov. — Priporoča se Franc Brinar, poverjenik. — V Gotovljah, dne 9. novembra 1914.

—š— **Marija Kvačeva** †. Našega tovariša Ivana Kvača, nadučitelja v Šmartnem v Rožni dolini pri Celju, je doletela strašna usoda; dne 2. t. m. mu je v celjski bolnišnici nenadoma umrla ljubljena soproga, ki je bila tudi poštarica in učiteljica ženskih ročnih del. — Srepa smrt, ali ti ni dovolj, da kosiš na bojnem polju kar na debelo? Kako da si zašla ravno v mirno Rožno dolino ter zamahnila po najboljši ženi, po nenadomestni materi? In ravno letos, ko se je tvoja nesrečna žrtev veselila s svojim soprogom dvajsetletnice, odkar deluje v Rožni dolini. Jubileja, ki se ga je poleg presrečnega zakonskega parčka veselil ves Šmartin, podelivši jublatu častno občanstvo! Slepa smrt, ali se ti ne smili petorica nedoraslih otročičev, ki se zdaj plaho stiskajo k obupanemu očetu? — Pretresljiv je bil pogreb pokojnice, ki so jo prepeljali s Celja nazaj v Šmartin, da počiva na domačem pokopališču. Tolazljivo in iz dna prijateljskega srca je govoril nagrobno domači gospod župnik. Rosne so bile oči spremljevalcev, ves Šmartin je žaloval. — In Tvoji ožji tovariši in prijatelji, dragi in potrti nam Ivan! Prijateljstvo, vdanost, ki smo jo gojili do Tvoje Micike, to vse je zdaj posvečeno Tebi v podvojeni meri. Da Te imamo radi, da sočuvstvujemo s Tabo, to Ti naj vsaj malo lajša Tvoje neizmerno gorje. — Z globokim sočutjem vdanosti Tvoj Francelj.

—š— **Štajerski deželni šolski svet** je imenoval na svoji seji dne 31. oktobra Sofijo Debelakovo za definitivno učiteljico v Št. Vidu pri Grobelnem; Antona Kovačeca za nadučitelja pri Sv. Andrežu v Slov. gor.; Franca Goleza za nadučitelja pri Sv. Kunigundi na Pohorju; prestavil je učiteljico Marijo Vučnikovo iz Makoi v Spod. Poljskavo; odobril je, da sta stopila v pokoj definitivna učiteljica v Vojniku Marija Košutnik in okrajni šolski nadzornik Jožef Supanek kot nadučitelj v Grižah. Slednjemu je izrekel deželni šol. svet tudi priznanje za dolgoletno uspešno službovanje.

—š— **Iz Dobave ob Savi poročajo**: Učiteljsvo tukajšnje šole je na prvi domači konferenci na predlog tov. nadučitelja S. Gajška sklenilo darovati »Rdečemu križu« tekmojnega časa 1% svoje mesečne plače.

—š— **Ranjen in v ruskem ujetništvu**. Ranjeni učitelj na Rerišniku, tovariš Andrej Visočnik, ki se nahaja sedaj v ruskem ujetništvu, piše svojemu tovarišu sledeče: »Dragi tovariš! Dolgo je že, odkar mi ni bilo mogoče pisati domačinom, a še dalje, odkar sem od domačih sprejel zadnje pismo, a vendar sem med Vami v lepi, hriboviti ljubi Štajerski vsak trenutek. Daleč sem od Vas, daleč v tujem svetu in o sedanjem boju ne vem ničesar, zakaj ranjen sem bil in ujet, in sicer še daleč naprej od Moskve, kjer sem ležal dva tedna. Ranjen sem bil dne 9. septembra v desna prsa in v nogo. Z odličnimi pozdravi! Tvoj Andrej Visočnik.«

—š— **Iz Maribora** nam poročajo: Tukajšnji časopisi pozivajo deželni šol. svet, naj bi se začel pouk na deželnem ženskem učiteljsku. — Na griži je zbolel na severnem bojišču gimnazijski veroučitelj in vojni kurat prof. J. Kociper.

—š— **Dva brata-vojaka**. Tovariš Josip Zagar, učitelj v Celju (okolica), ki smo čitali o njem, da umira na koleri, je bolezen prestal ter se vrnil 11. t. m. v domobransko bolnišnico v Maribor. Kruta spremljevalka vojne je grozno učinkovala na sicer močno postavbo našega tovariša. — Žagar Franc, učitelj istotam in zgoraj-

šnega brat, ranjen v desno nogo se tudi že počuti boljše.

—š— **Poročil se je** v hočki podružnici pri Sv. Lenartu na Pohorju učitelj-vojak tovariš Radovan Mejovšek v Reki z gospico Marico Lebetovo, hčerko ondotnega župana in posestnika Franca Lebeta.

—š— **Slovenskim čebelarjem na Štajerskem!** Zima preti, pa ne nam čebelarjem, ki smo doma, ampak hrabrim branilcem naše starodavne, slavne domovine. Marsikateri bo zbolel in v marsikaterem slučaju bo nudil med izdatno olajšavo. Darujte ga tedaj za »Rdeči križ« ter ga pošljite našemu blagajniku g. Josipu Kosiju, c. kr. poštnemu nadoficialu v Celje. On ga bo razdelil po bolnišnicah »Rdečega križa« na slovenskem Štajerskem ter imena darovalcev izkazal. — Slovensko čebelarsko društvo na Štajerskem.

—š— **35letnica učiteljevanja v enem kraju**. Koncem meseca oktobra t. l. je tihoma minilo 35 let, kar službuje tovariš Peter Wudler kot nadučitelj na Ljubnem v Savinjski dolini. Dolga doba skrbi in truda! Kot vzgojevalec dveh rodov s ponosom lahko zre na svoje trudapolno delovanje, posuto skozinsko z trnjem. Pod njim se je dvignila šola iz dvorazrednice v štirirazrednico, iz starega, nezdravega poslopja se je preselil v novo, lepo šolsko zgradbo. Kot spreten šolski vrtnar je dobil več priznanj višjih šolskih oblasti. — Četvero izmed njegovih otrok se je posvetilo učiteljskemu poklicu: eden sinov je nadučitelj v Libojah, drugi učitelj v Laškem trgu — zdaj kot c. in kr. praporščak pri 4. bos. herc. polku v vojni v Galiciji — ena hči učiteljica na Vranskem druga učiteljica ročnih del v Rečici v Savinjski dolini; najstarejši sin je poročen z učiteljico. Torej prava učiteljska družina! — Tovarišu jublatu želimo, da še zdrav in čil učka 40letnico svojega učiteljevanja v boljših časih!

Goriške vesti.

—g— **V ruskem ujetništvu** je tovariš Josip Toroš, učitelj-voditelj in rezervni častnik 47. pešpolka v Barkah (Divača). Dne 12. septembra je pisal svoj soprog pismo, ki ga je prejela dne 16. oktobra in ki pravi v njem: »Preljuba! Upam, da ste Ti in otroci zdravi. Poslal sem Ti en telegram ter dvoje pisem. Ker so bila pisma slovenska, menim, da jih nisi dobila. Jaz sem lahko ranjen v Rusiji. Gre mi že dobro in hodim na izprehod. Takoj, ko bo mir sklenjen, se zopet vrnem domov. Ne delaj si skrbi. Jako dobro sem preskrbljen. Vsi so z nami jako ljubezni, vsako željo nam izpolnijo. — Piši mi takoj, toda nemško... Pismo, ki mi ga pišeš, pošlji v Trst na ameriški konzulat s prošnjo, da se pošlje ameriški poslatništvo v Petrograd. To se zgodi, da svoje pismo daš v večjo kuverto. Na pismo ni treba znamke. Prosim, piši kmalu, sem vedno jako v skrbeh. Vedno mislim na vas vse... Jako si želim domov. Hvali Boga, da me je ohranil pri življenju.«

—g— **Iz Dutovelj poročajo**: Našim vojakom na bojišču je tukajšnja šola spletla 52 parov volnenih nogavic in 27 parov zaplestnikov. V očigled veliki potrebi je to res malo, a storili so naši otročiči vse, kar so mogli. Če odštejemo one učenke, ki sicer prav pridno pletu svojim lastnim očetom ali bratom, zvemo, da je to spleta le desetorica deklic, ki nimajo svojecev na vojni. Res je tupatam pripomogla starejša, nič bolj gibka roka; a priznati moramo vendar, da naše deklice v pridnosti in vztrajnosti tekmujejo med seboj in so vredne javne pohvale.

—g— **Umrla je** v Gorici v visoki dobi 84 let gospa Josipina Delkino, vdova po pokojnem šolskem vodji v Rojanu. Blaga pokojnica je bila vzorna slovenska mati, ki je vzgojila svoje otroke v strogo narodnem duhu. Jasen vzgled za to sta gospica Josipina, vzorna učiteljica na Ciril-Metodovi šoli v Trstu od prvega njenega začetka in pa sin Josip, c. kr. višji poštni oficial. Vzorni slovenski materi bodi ohranjen časten spomin, po težki izgubi prizadetim pa naše iskreno sožalje!

—g— **V otroški vrtci v Kapucinski ulici v Gorici** se je vpisalo 32 otrok. Ako upoštevamo to, da sta se mestna laška vrtca na levi in desni otvorila en mesec poprej in da se je več naših otrok bilo že vpisalo v laška vrtca, vidimo, kako opravičena je bila prošnja slovenskih staršev tamošnjega okraja za ustanovitev tega vrtca. Pripomiti moramo, da se večina očetov teh otrok nahaja na bojnem polju.

—g— **Zahvala**. Podpisane se zahvaljujem županstvu v Skopem za vsoto 20 kron, ki mi jo je izročilo za šolske knjige tukajšnjim ubožnim učencem. — Šolsko

vodstvo Skopo. — Voditelj: Grahli Ivan. —g— **V srbskem ujetništvu**. Trgovec in naš bivši tovariš v Lokvi na Krašu Slavoljub Praprotnik se je udeležil vojne proti Srbiji in je bil z drugim vojakom vred ujet. Sedaj je pisal iz Valjeva z dne 29. oktobra datirano pismo, v katerem naznanja, da je zdrav in se mu v ujetništvu še dosti dobro godi. Iz Valjeva je bil prepeljan v Niš.

—g— **Iz Ročinja**. Četudi je daroval Ročinj že mnogo za »Rdeči križ« in v druge vojne namene, je vendar prebivalstvo naklonilo podpisanemu šol. vodstvu znaten znesek 52 K 30 v. Nabrala so: Anica Mrak 24 K 30 v, Alojzija Gerbec 18 K in Irma Kenda 10 kron. Denar se porabi za nakup volne, iz katere bodo plette šol. deklice razne predmete našim vojakom. Nabiralkam in darovalcem presrčna hvala! Vodstvo ljudske šole v Ročinju.

—g— **Kadet Edvard Prinčič**, sin tovariša nadučitelja Prinčiča v Pevmi, je bil ranjen 18. oktobra na severnem bojišču. Krogla mu je prestrelila levo roko pod laktom. Zdravi se doma.

Tržaške vesti.

—t— **Znatno vililo**. V Trstu umrla odvetnik dr. Daninos je zapustil občini tržaški 100.000 kron z naročilom, naj porablja obresti za eno ali dve stipendiji v Trst pristojnim absolventom obrtne šole, da napravijo študijska potovanja ali se nastanijo samostojno.

—t— **Nabava kmetijskih semen**. »Tržaška kmetijska družba« je sklenila naročiti razna poljska in vrtna semena, ki jih razdeli med svoje člane brezplačno, oziroma po znižani ceni. Nabavijo se semena krmnih rastlin, kakor detelje lucerna, travne smesi, krmna pesa in semena raznovrstne zelenjave. Priglasiti se je do 30. novembra t. l. v družbeni pisarni, ulica G. Galatti št. 14, II. nad., ali pa pri zaupnikih družbe.

—t— **Zahvala**. Šolski vodstvi deške in dekliške C. M. šole pri Sv. Jakobu v Trstu se tem potom najtopleje zahvaljuje »Društvu za zgradbo Učiteljskega konvikta v Ljubljani« za več iztisov E. Adamičeve spevoigre z besedilom, ki jih je imenovano društvo podarilo našim šolam ob priliki otroške prireditve v prid »Rdečemu križu« in otrokom vpoklicanih.

—t— **Junaštvo in požrtvovalnost slovenskega učitelja**. Dne 26. oktobra t. l. okoli šestih zvečer se je učitelj IV. razr. deške CM. šole na Acquedottu, tovariš Zdravko Katnik, izprehajal po pomolu Sv. Karla. Ravno ob istem času se je na tem pomolu izprehajala družinica: gospod in gospa z malim otrokom. Hipoma je ta gospod pustil soprogo in otroka ter skočil v morje. Seveda se je na vpitje gospe takoj nabrala na onem mestu velika množica ljudi, ki so vpili na pomoč. To vpitje je čul tudi Zdravko Katnik in je takoj hitel na lice mesta, da vidi, kaj se je zgodilo. Ko je videl človeka, ki je bil v morju že v nevarnosti, da utone, je nemudoma odložil klobuk in splel površnik ter — izpostavivši svoje lastno življenje za življenje svojega bližnjega — skočil oblečen v morje. Še minuto, in bilo bi prekasno; tako se je pa tovarišu Katniku vendar posrečilo, da je nesrečnega gospoda spravil iz morja in ga potem na kopnem z umetno provzročenim dihanjem pripravil zopet k zavesti. Dotičnega gospoda so spravili nemudoma v bolnišnico, a tovariš Katnik je pobral svoj površnik in klobuk ter se z izvoščkom odpeljal domov. — Dotični gospod je bil slikar Josip Smerdu, ki je začel, preden je planil v morje, klicati: »Addio moglie, addio figlia!« Ker je potem v vodi začel mahati z rokama, se je oddaljil tako kakih petnajst do dvajset korakov od obrežja. Tovariš Katnik se ga je komaj utrljal, ko je prispel do njega, zakaj utaplajoči se Smerdu ga je pograbil z obema rokama za vrat. Moral se je torej najprej izviti iz nevarnega objema in potem prijeti onega od zadaj in ga tako spraviti do obrežja, kar ni bila lahka stvar. — Pripomniti moramo, da je to že drugi slučaj, ko je tovariš Katnik izpostavil svoje življenje za življenje svojega bližnjega, zakaj predlaskim je rešil nekega otroka, ki je padel v morje.

—t— **Slovenskim staršem!** Vaditeljski zbor »Sokola« v Trstu objavlja (glej tudi »Edinost« z dne 14. t. m., št. 256!): »Vaditeljski zbor telovad. društva »Sokol« v Trstu je sklenil na svoji zadnji seji 12. t. m., da bo nadaljeval s telovadbo moškega in ženskega šolskega naraščaja. — V sedanjem resnem času, ko je toliko očetov naše mladine pozvanih pod orožje, preti tej mnogo večja nevarnost potujčenja, nevarnost, da ne zaide na slaba pota in med slabe tovariše. Z ozirom na to je sklenil vaditeljski zbor vkljub temu, da je

tudi večina njegovih članov pod orožjem, da iznova začne gojiti telovadbo šolskega naraščaja obeh spolov. — Telovadba deklet se vrši vsako sredo in soboto od 2. in pol do 3. in pol popoldne; telovadba deklic pa ista dneva od 4. in pol do 5. in pol popoldne v društveni telovadnici, ulica Stadion št. 21. — Pozivljemo slovenske starše, da vpišejo svoje otroke v sokolski naraščaj, kjer pod skrbnim in strogim nadzorstvom najdejo dobro družbo in razvedrilo, kjer se jim nudi, da krepe svoja mlada telesa in se razvijejo v zdrave mladence in dekleta. — Vsak zavedni slovenski oče, vsaka zavedna slovenska mati naj vpiše svojega otroka v sokolski naraščaj, da tako ohranimo svojo dečo zdravje in nepokvarjeno svojemu narodu! Na zdar!

—t— **Osebnost.** Tovariš Anton Vovk, učitelj, kandidat iz Kopra, je imenovan za suplenta na CM. deški šoli v Trstu.

—t— **Dijak se je ustrelil.** V Trstu se je ustrelil 18 let stari dijak VIII. gimnazijskega razreda, Bogoljub Markl, sin višjega zdravstvenega nadzornika pomorske vlade.

Koroške vesti.

—k— **V celovškem občinskem svetu** je prof. Wolsegger poročal o nasvetu deželnega šolskega sveta, naj se na realni gimnaziji v Beljaku in na realki v Celovcu več ne uči francoščina, ampak italijanščina. Utemeljeval je to predvsem z vojno med Francijo in Avstrijo, nadalje pa z bližino Italije. Če pomislimo, kako se na Koroškem množi italijanski živel, kako se je že Beljak poitalijančil in kako so Italijani že vslo lesno trgovino na Koroškem dobili v roke, potem je ta sklep povsem razumljiv.

—k— **Škof v Celovcu.** Kakor poročajo dunajski listi, je vlada že poslala v Rim svoj predlog, naj bo za knezoškofa v Celovcu imenovan katehet v Mödlingu pri Dunaju, dr. Adam Heftner.

Istrske vesti.

—i— **Ranjen je bil** dne 30. oktobra na severnem bojišču Šuc Avgust, nadučitelj v Marezigah pri Kopru, služeč pri 47. pešpolku. Krogla ga je zadela v desno čeljust pod nosno luknjo, mu izbila razen 2 zadnjih zobov vse na desni strani in ranila jezik. Zdravi se v Szekesfehervaru.

Slovenska šolska mafica.

Poverjeniki za leto 1914:

I. Koroško:

Koschier Pavel, učitelj v Velikovcu.

II. Kranjsko:

1. Šolski okraj Črnomelj: Barle Konrad, učitelj v Metliki.

2. Šolski okraj Kamnik: Petrovec Tomo, nadučitelj v Jaršah pri Mengšu.

3. Šolski okraj Kočevje: a) Kočevje-Ribnica-Vel. Lašče: Štefanič Fran, nadučitelj v Vel. Laščah; b) Sodražica: Vrbic Mihajl, nadučitelj v Sodražici.

4. Šolski okraj Kranj: Rus Vilibald, učitelj v Kranju.

5. Šolski okraj Krško: Stiasny Ljudevit, c. kr. okr. šol. nadzornik v Krškem.

6. Šolski okraj Litija: Rigler Fran, učitelj v Hotiču pri Litiji.

7. Šolski okraj Ljubljana: a) Jakob Dimnik, nadučitelj v Ljubljani; b) dr. Jos. Šmajdek, c. kr. učitelj, prof. v Ljubljani.

8. Šolski okraj Ljubljanska okolica: Fran Lavtižar, nadučitelj v Sp. Šiški.

9. Šolski okraj Logatec: a) Cerknica-Logatec-Lož: Punčuh Leopold, nadučitelj v Gor. Logatcu; b) sodni okraj Idrija: Rajko Novak, c. kr. učitelj v Idriji.

10. Šolski okraj Novo mesto: Matko Martin, nadučitelj v Toplicah pri Novem mestu.

11. Šolski okraj Postojna: a) sodni okraj Ilirska Bistrica: Horvat Rudolf, nadučitelj v Trnovem pri Ilirski Bistrici; b) sodna okraj Postojna in Senožeče: Juvanec Ferdinand, nadučitelj v Postojni; c) sodni okraj Vipava: Skala Anton, nadučitelj v Vipavi.

12. Šolski okraj Radovljica: Zavrl Valentin, nadučitelj v Begunjah.

III. Štajersko:

1. Šolski okraj Brežice: Knapč Jan, nadučitelj na Vidmu.

2. Šolski okraj Celje: mesto: Fr. Kranjc, učitelj v Celju; b) okolica: Brinar Fran, nadučitelj v Gotovljah.

3. Šolski okraj Gornja Radgona: Kocmut Marija, učiteljica pri Sv. Jurju ob Ščavnici.

4. Šolski okraj Gornji Grad: Kocbek Fran, nadučitelj v Gornjem Gradu.

5. Šolski okraj Gradec: Hauptmann Fran, c. kr. profesor v n. v. Gradcu.

6. Šolski okraj Konjice: Šnuderl Stanko, učitelj v Konjicah.

7. Šolski okraj Kozje: Moric Emerih, nadučitelj v Št. Petru pod Sv. Gorami.

8. Šolski okraj Laško: a) desni Savinjski breg: Gnuš Anton, nadučitelj v Dolu pri Hrastniku; b) levi Savinjski breg: Wudler Maks, učitelj v Laškem trgu.

9. Šolski okraj Sv. Lenart: Klemenčič Josip, učitelj pri Sv. Trojici v Slov. Goricah.

10. Šolski okraj Ljutomer: Zacherl Fran, učitelj v Ljutomeru.

11. Šolski okraj Marenberk: Hren Anton, nadučitelj na Muti.

12. Šolski okraj Mariborska okolica: a) desni Dravski breg: Stani Tomislav, učitelj v Rušah pri Mariboru; b) levi Dravski breg: Pučelik Miroslav, učitelj v Krčevini pri Mariboru.

13. Šolski okraj Ormož: Rajšp Josip, nadučitelj v Ormožu.

14. Šolski okraj Ptuj: a) desni Dravski breg: Sel Janko, učitelj pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju; b) levi Dravski breg: Kajnih Valentin, učitelj v Ptuj.

15. Šolski okraj Rogatec: Sotošek Martin, nadučitelj v Žetalah.

16. Šolski okraj Sevnica: Rismal Melhijor, učitelj v Sevnici.

17. Šolski okraj Slovenska Bistrica: Feigl Otilija, učiteljica v Slov. Bistrici.

18. Šolski okraj Slovenj Gradec: Vrečko Fran, šolski ravnatelj v Slov. Gradcu.

19. Šolski okraj Šmarje: Šumer Hinko, učitelj v Šmarju.

20. Šolski okraj Šoštanj: Koropec I., učitelj v Šoštanju.

21. Šolski okraj Vransko: Kramar Ivan, nadučitelj na Vranskem.

IV. Goriško:

1. Šolski okraj Gorica (mesto): Šolski svetnik Plohl Fran, c. kr. profesor v Gorici.

2. Šolski okraj Goriška okolica in Gradišče: Križman Ignacij, nadučitelj v Dornbergu.

3. Šolski okraj Sežana: a) sodni okraj Komen: Macarol Alojzij, nadučitelj v Sempolaju; b) sodni okraj Sežana: Kantè Matko, c. kr. okr. šolski nadzornik v Sežani.

4. Šolski okraj Tolmin: a) sodni okraj Bovec: Kalan Miko, nadučitelj v Bovecu; b) sodni okraj Cerkno: Gruntar Anton, nadučitelj v Cerknem; c) sodni okraj Kobarid: Bogataj Fran, nadučitelj v Kobaridu; d) sodni okraj Tolmin: Justina Silič, učiteljica v Tolminu.

V. Istra:

1. Šolski okraj Koper: Venturini Fr., nadučitelj v Borštu.

2. Šolski okraj Volosko: a) Kastav: Jurinčič Bruno, učitelj v Kastvu; b) okraj: Terezija Sikošek, učiteljica v Hrpeljah.

3. Kvarnerski otoki: Žic Nikola, c. kr. okr. šolski nadzornik na Krku.

4. Pazin: Opašič-Vrišer Mara, učiteljica v Paznu.

VI. Trst z okolico:

Trst: a) za učitelje in deške šole: Engelman Vinko, c. kr. učitelj v Trstu; b) za učiteljice in dekliske šole: Engelman Mira, c. kr. nadučiteljica v Trstu; c) za zgornjo okolico Trsta: Valentič Ciril, nadučitelj v Katinari; d) za spodnjo okolico Trsta: Ivan Daneu, nadučitelj pri Sv. Ivanu pri Trstu.

Opomnja. Z * zaznamovani so že pobrali letnino (4 K) za leto 1914. Za poverjenike, ki so mobilizirani, naj pobere letnino njih namestniki v službi, ali kdorkoli. Sme se pa poslati letnina kar naravnost Slovenski šolski Matici v Ljubljano in to čimprej. Og. poverjenike prosimo, da se požurijo.

Jakob Dimnik, blagajnik.

Iz naše organizacije.

Jubilejska samopomoč.

Dne 30. oktobra t. l. je umrl v Št. Pavlu pri Preboldu član društva, tovariš Josip Vidic, nadučitelj v pokoju (43. smrtni slučaj).

Njegovim dedičem se je izplačala podpora v znesku 514 kron.

Člani se prošijo, da vpošljejo takoj svoje doneske za naslednji smrtni slučaj. Oni člani, ki na vse poslani jim opomine niso poravnali zastankov, se tem potom obveščajo, da so izbrisani iz društva, in tako njih dediči nimajo pravice do podpore.

Društvo šteje sedaj še 256 članov.

Štajersko.

Učiteljsko društvo za ormoški okraj zboruje v četrtek, dne 3. decembra 1914,

ob polu 11. uri popoldne v ormoški okoliški šoli po nastopnem vzporedju:

1. Zapisnik zadnjega zborovanja.

2. Društveni dopisi in društvene zadeve.

3. Posvetovanje o učiteljskem skladu za one učiteljske obitelji, katerih očetje so poklicani v vojaško službo.

4. Poročilo o delu za avstrijski »Rdeči križ« med učiteljstvom.

5. Kako je šolsko mladino v smislu ukaza c. kr. dež. šol. sveta o pomenu sedanje vojne epohe poučiti. (O tem vprašanju naj vsi društveniki premišljajo in pripravijo nasvete!)

6. Pobiranje za Slov. šolsko Matico pro 1914.

7. Slučajnosti.

Književnost.

»Zvonček« objavlja v XI. letošnji številki to-le bogato in lepo vsebino: 1. Janko Leban: Vseh mrtvih dan. Pesem. 2. Cvetomirski: Breze. Povest. 3. Fr. Studenko: Utrinek. Pesem. 4. Mlad junak na konju. Podoba. 5. Pavel Strmšek: Nebeška vodica. Povest. 6. Fr. Studenko: Strah. Pesem. 7. Borisov: Naša Tigra. Povest. 8. Janko Leban: Sirota na očetovem grobu. Pesem. 9. Jan: Raste majhno drevo. Pesem. 10. Fr. Hubad: Mladostna leta cesarja Franca Jožefa I. Povest. 11. Cesar gre obiskat ranjence. Podoba. 12. Bitka na morju. Podoba. 13. Fr. Studenko: Zadnjikrat. Pesem. 14. V taborišču. Podoba. 15. Davorinov: Narodna. Jesenska. Pesmi. 16. Ivo Trošt: V bedi bogastvo. Legenda. 17. Ivo Trošt: Bajka o žitnem klasju. 18. Žalost. Podoba. 19. Pouk in zabava: Besedna uganka. — Rešitev tajinstvenega napisa vdeseti številki. Rešilci. — Ogromno poslopje. — Zvest konj. — Cesarjevo stanovanje. — Največja vojska. — Cesar med ranjenci. — Naš cesar in vojni dogodki. — Kako daleč se sliši grmenje topov. — Kotiček gospoda Doropoljskega.

Der Schulstaat. Vorschläge zur Völkerversöhnung und Herbeiführung eines dauernden Friedens durch die Schule von Johannes C. Barolin. Wien und Leipzig. Wilhelm Braumüller. K. u. k. Hof- und Universitätsbuchhändler. Aus Anlass des 60jährigen Regierungsjubiläums Seiner kaiserlichen und königlichen Majestät Kaiser Franz Josef I. verfasst und den Schulbehörden aller Staaten, Länder und Völker gewidmet. — To je naslov zelo zanimivi knjigi, ki v nji podaja avtor v 20. poglavjih in na 286. straneh svoje mnenje in nasvete o šolski reformi. Knjigo mi je poslal pisatelj na priporočilo šol. ravnatelja Adolfa Šustera iz Hrudima s prošnjo, da seznanim z njo slovensko učiteljstvo. Knjiga, ki je opisan v njej razvoj ljudskega šolstva od početka njega postanka do današnjega dne, je kaj pripravna za okrajne in lokalne učiteljske knjižnice. Zanimala bo pa tudi vsakega posameznika, ki mu je mar razvoj šolstva; zato jo prav toplo priporočam.

Jakob Dimnik.

»Glasbena Matica« v Ljubljani priredi 2. decembra t. l. velik koncert na korist »Rdečemu križu« in rodovinom v vojno poklicanih vojakov.

Učiteljski konvikt.

Dar. Ravnateljstvo c. kr. državne dobrodelne loterije na Dunaju K 3468-85. — Alojzij Kečelj, učitelj v Ljubljani, 2 K.

Letnina: Tov. Simon Punčah, nadučitelj v p. in hišni posestnik v Ljubljani, K 2; Mihajl Vrbic, nadučitelj v Sodražici, K 4. Hvala!

Prošnja. P. n. gg. šolske voditelje in voditeljice večrazrednih šol prosimo, da pobere letnino pri učiteljstvu dotične šole; lepa prilika za pobiranje letnine so tudi zborovanja okrajnih učiteljskih društev in okrajne učiteljske konvikte. Tovariši in tovarišice, ganite se in položite vsak 2 kroni na oltar učiteljskega konvikta!

»Moja setev«. Zbrani mladinski spisi. Spisal Ivo Trošt. Prvi zvezek. V Ljubljani leta 1914. Last in založba »Društva za zgradbo učiteljskega konvikta«.

Natpisna »Učiteljska tiskarna«. Cena vezani knjigi 1 krono. Vsebine: Oživila resnica. Povest, ki vsebuje te-le oddelke: 1. Junakstvo. 2. Čuden človek. 3. Z nagrado in brez nagrade. 4. Greh in krepost. 5. Denar in usluga. 6. Kdo je na boljem? 7. Naprej, naprej — do sreče! 8. Sreča. Dodatek. — Vsa povest je zelo zanimiva. Prepričani smo, da bo mladina rada segala po tej knjigi; zato jo prav toplo priporočamo za šolske knjižnice.

Narodne pesmi za mladino. Zbral in uredil Janko Žirovnik. Založilo »Društvo za zgradbo učiteljskega konvikta«. V Ljubljani 1914. Cena 20 vinarjev. — V zbirki je dvajset najlepših in najpriljubnejših narodnih pesmi, ki smo jih objavili

v 14. številki. Pesmi so prav lahko harmonizirane in bodo v vsakem oziru ustrezale svojemu namenu, zato Žirovnikovo zbirko prav toplo priporočamo šolskim vodstvom in krajnim šolskim svetom, da jih širijo med šolsko mladino.

Splošni vestnik.

Deželnih zborov ne bo. Običajno se koncem vsakega leta skličejo deželni zbori, da sklenejo proračune ali vsaj proračunske provizorije. Letos se to ne zgodi, in se bodo drugim potom dovolili provizoriji.

Časnikarstvo. Namesto dasedanega »Českega Učitelja«, glasilo Češke Učiteljske Zaveze, je začel izhajati kot organ imenovane organizacije »Vestnik«. Ureja ga naš prijatelj Bohdan Skála. — V Ljubljani je začel izhajati nov slovenski socialnodemokratski tednik »Delavec«. Tiskarica ga »Učiteljska tiskarna«.

Spomenica o koleri, ki jo je izdalo c. kr. ministrstvo notranjih zadev meseca oktobra 1914: 1. Kolera je prenosna bolezen. Nastane pa tedaj, ako se prenese takomimenovani kolerov bacil iz ust v črevo. Na vsak način izvira okužba od človeka, ki jo izločuje s svojimi odpadki, zlasti s črevesnimi. To izločevanje se ne dogaja samo pri bolnih na koleri, nego tudi pri takih, ki so že ozdraveli, odnosno pri takih, ki so zdravi ostali (nosilci bacilov). 2. Provročilec kolere se toraj nahaja le v odpadkih, nikakor pa ne v izsopenem zraku, niti v potu. Zaradi tega je nevarnost neposrednega prenosa kolere manjša kakor pa pri marsikateri drugi kužni bolezni. Tudi strežba bolnim na koleri je brez nevarnosti, ako se čuvamo vsakršnega onečevanja z njihovimi odpadki (ne jejmo torej v bolnikovi sobi, niti ne pijmo in ne kadimo), oziroma, ako smo se onečedili, naj se izvrši temeljito osnaženje in temeljita razkužba. 3. Poleg kolerovih odpadkov prihajajo — kar se prenašanja bolezni tiče — v poštev še po takih odpadkih onečedeni predmeti, ponajveč perilo, obleka, posoda in sploh vse, kar je v vsakdanji rabi, potem stranišča, onečiščena voda in onesnažena živila. Nekateri posel, na primer pri plovbi na rekah, a splavljih in v pristaniščih, kjer se pije onečiščena voda, takisto pri pečah, ki po neprevidnem prijemajo onesnaženo in še ne razkuženo perilo, je združen z znatno nevarnostjo okužbe po koleri. 4. Kolera se širi od kraja do kraja s prometom; prenos po zraku je nemogoč. 5. Strahu pred kolerom ni treba bežati, nego vsakdo naj vztraja v običajnih svojih razmerah. 6. Najvažnejši predpisi za osebno varstvo so ti-le: Telesna značnost. Po vsakršnem onečevanju (zlasti na straniščih) si umij roke, na vsak način pa pred jedjo. Snaženje stanovanj, posebno kuhinje in stranišča (izganjanje muh itd.) Uporaba nedvomno čiste vode za žejno in kuho (pitna voda naj se, če treba, prekuha.) Svariti je pred uživanjem pokvarjenih ali težko prebavljivih živil, neprekuhanega mleka, prevelike množine sadja, solate, kumar itd., sploh pred nezmernostjo v jedi.

Šolskim vodstvom. Odbor »Sloven. osrednjega čebelarskega društva« v Ljubljani je sklenil, da dobe šolska vodstva list »Slovenski Čebelar« za izredno nizano polovično ceno 1 K 50 vin.

Železniške vožnje sorodnikov k ranjenecem. Državna železnica in v njeni upravi stoječe lokalne železnice: dalje Južna železnica, potem proge Ausig-Topllice, Buštjekradska, Dunaj, Aspang, Kašav-Oderberg ter nižje avstrijske deželne železnice dovoljujejo za take vožnje za III. oziroma II. razred (za častniške sorodnike) 50% popusta, toda le pri daljavah nad 50 km. Za svoje veljajo starši, otroci, žena, brati in sestre ranjenca, oziroma obolelega vojaka. Za take vožnje je treba izkaznice, ki se jo v Ljubljani dobi pri c. kr. policijskem ravnateljstvu, na deželi pa pri c. kr. okrajnih glavarstvih. Izkaznice so kolka proste. Enak popust pri vožnji dobe svojci, če se peljejo k pogrebu za ranami ali boleznijo umrlega vojaka.

Vsi črnovojni obvezanci morajo točno priti k pregledovanju. Kdor izostane brez zadostnega opravičenja, bo kaznovan od c. kr. vojaške sodnije po § 4. zakona z dne 28. junija 1890, drž. zak. štev. 137, z zaporom od 1 meseca do 2 let.

50.000 čeških Sokolov v vojni. Kakor je dognala Češka Sokolska Zveza, se nahaja od 112.000 članov čeških sokolskih društev 50.000 Sokolov v vojni. Češka Sokolska Zveza je izdala vrhutega dosejaj že nad pol milijona kron za vojnohumanitarne namene. Kakor znano, se nahaja tudi med odlikovanimi vojniki — Slovenci posebno mnogo Sokolov. Sploh smemo reči, da je sedaj vsak drugi slovenski Sokol pod orožjem, kjer v dejanju